

Broj: 06-603-3/10

Datum: 31.12.2010. године

Na osnovu ovlašćenja iz člana 2. Pravilnika o ombudsmanima u osiguranju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 101/07 i 10/09), Ombudsman u osiguranju donosi:

O P Š T U P R E P O R U K U
Zloupotrebe pri korišćenju vansudske nagodbe/ poravnjanja

Iz komunikacije sa strankama, koje su se obraćale Kancelariji ombudsmana u osiguranju za pomoć pri rješavanju odštetnih zahtjeva, usmeno, telefonom ili pismenim pritužbama, molbama i prigovorima, ali i iz Izjašnjenja, koja društva za osiguranje dostavljaju na zahtjev Ombudsmana u osiguranju, uočeno je da društva za osiguranje stranci, povodom uloženih odštetnih zahtjeva, kao odluku o riješenom odštetnom zahtjevu, dostavljaju akt naslovljen kao vansudska nagodba/poravnanje.

To je, zapravo, tipski obrazac dvostranog ugovora, kojeg je društvo samo kreiralo, a sadrži rubrike u koje se upisuju određeni podaci i odredbu kojom stranka izjavljuje da će isplatom određenog iznosa biti u potpunosti izmirena šteta i da se odriče bilo kakvih daljih potraživanja, po bilo kom osnovu, iz konkretnog štetnog događaja prema društvu za osiguranje i prema štetniku. Kod nekih društava za osiguranje vansudska nagodba/poravnanje sadrži i pouku o pravnom sredstvu, kojom se stranka obaveštava da, protiv istog, može uložiti prigovor i u kojem roku. Uz dostavljanje ovog akta, pojedina društava za osiguranje dostavljaju i popratno pismo, čiji se sadržaj svodi na: obavijest da se dostavlja nagodba/poravnanje, iznos visine štete i poziv stranci da primjerak potpisane nagodbe vrati i dostavi broj žiro-tekućeg računa, na koji se može izvršiti uplata.

Pri korišćenju ovog dokumenta, od strane pojedinih društava za osiguranje, u praksi Ombudsmana u osiguranju uočeni su sljedeći slučajevi zloupotrebe:

- postupak rješavanja odštetnog zahtjeva i isplata se odgovlači bez uporišta u zakonu i Kodeksu poslovne etike društava za osiguranje u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Kodeks),
- isplata se uslovljava potpisom vansudske nagodbe/ poravnjanja,
- produžavaju se rokovi za isplate uvođenjem novog roka, koji počinje teći od dana kada društvo primi potpisano vansudsku nagodbu/ poravnanje,
- ne isplaćuje se iznos štete koji je društvo obračunalo na ime nesporognog dijela,
- sadrže odredbe koje su, po svojoj pravnoj prirodi, ništave od kojih je najčešća: izjava stranke da će joj isplatom određenog iznosa biti u potpunosti izmirena šteta i da se odriče bilo kakvih daljih potraživanja, po bilo kom osnovu, iz konkretnog štetnog događaja prema društvu za osiguranje i prema štetniku i kada je izvjesno da će štetne posljedice nastupiti.
- ne sadrži datum zaključivanja.

Vansudska nagodba/poravnanje, ne može da zamjeni, akt koji je društvo za osiguranje obavezno da dostavi podnosiocu odštetnog zahtjeva, u skladu sa Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti (u daljem tekstu: Zakon o AO). Akt, kojeg je društvo obavezno da dostavi podnosiocu odštetnog zahtjeva, je jednostrani

akt propisan odredbom člana 9. Zakona o AO, kao obrazložena ponuda ili detaljno obrazloženi odgovor. Šta se podrazumijeva pod obrazloženom ponudom i detaljno obrazloženim odgovorom i šta treba da sadrže, navedeno je u Kodeksu i Opštoj preporuci Ombudsmana u osiguranju - Akt o rješavanju odštetnog zahtjeva broj: 06-603-1/10 od 16.06.2010. godine.

Nepostupanje u skladu sa zakonom i nedostavljanje stranci akta u zakonskoj formi i zakonskom roku, je prekršaj za koji je Zakonom o AO propisana novčana kazna u iznosu od 5.000,00 – 200.000,00 KM za pravno lice i od 1.500,00 – 20.000,00 KM za odgovorno lice.

Obrazložena ponuda/detaljno obrazložen odgovor, pored toga što je osnovna obaveza društva za osiguranje i zakonom propisana forma, potrebna je i kako bi se stranka u potpunosti obavijestila o riješenom odštetnom zahtjevu i uvjerila da je društvo ispravno postupilo. Na ovaj način moguće je izbjegći nesporazume i sporove. Društvu za osiguranje, za izvršenje obaveze po ugovoru o osiguranju, nije potrebna povratna informacija, kao ni saglasnost stranke.

Pored navedenog i odredba tačke 3.6.6. Kodeksa koja glasi: „Visinu odštete društvo utvrđuje po objektivnim kriterijima sa ciljem da stranku pravično obešteći i nema pravo da zaključuje vansudske nagodbe/poravnanja sa strankom u kojima će stranku, držeći je u zabludi u pogledu visine odštete i roka isplate, navoditi da pristane na takvu nagodbu/poravnanje, je dovoljno jasna i obavezuje društvo za osiguranje.

Pouka o pravnom sredstvu, saglasno Kodeksu, obavezan je sastojak akta o rješavanju odštetnog zahtjeva, nije i ne može biti dio ugovora, što vansudska nagodba/poravnanje jeste, te za čije zaključivanje, raskid i prestanak, vrijede opšte odredbe o ugovorima iz Zakona o obligacionim odnosima.

Ukoliko se navedena, nekorektna postupanja, odnose na zaposlene u vašem društvu za osiguranje potrebno je da im skrenete pažnju na isto i upozorite na obavezu poštovanja zakonskih odredbi, odredbi Kodeksa, drugih dobrih poslovnih običaja i pravila struke osiguranja.

Ljiljana Sokolić

Dostavljeno:

- 1.svim društvima za osiguranje koja se bave osiguranjem od AO,
- 2.internet stranica,
3. a/a.

Kopija: Agenciji za osiguranje Republike Srpske